

Tilsynserklæring for skoleåret 2022/2023 for Rudolf Steiner-Skolen i Odense:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 461054	Skolens navn: Rudolf Steiner-Skolen i Odense
----------------------	---

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Kjeld Læssøe

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
25-10-2022	6	fysik	Naturfag	Kjeld Læssøe
25-10-2022	2.	maling	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe
25-10-2022	2.	Eng	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
25-10-2022	9.	kemi	Naturfag	Kjeld Læssøe
10-11-2022	8.	historie	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
10-11-2022	5.	engelsk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
10-11-2022	6.	dansk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
10-11-2022	10.	engelsk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
10-11-2022	10.	eurytmi	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe
10-11-2022	9.	dansk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
24-02-2023	7.	matematik	Naturfag	Kjeld Læssøe
24-02-2023	1.	tysk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
24-02-2023	3.	håndarbejde	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe

24-02-2023	4.	musik, violin	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe
15-03-2023	2.	engelsk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
15-03-2023	2.	håndarbejde	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe
15-03-2023	5.	matematik	Naturfag	Kjeld Læssøe
15-03-2023	9.-2. HF	musik, kor	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Inden hvert besøg sender jeg en plan for tilsynet til skoleleder, som så tjekker om planen holder. En justering vil af og til være nødvendig.

Ved skoleårets start rekvirerer jeg alle klassernes skemaer plus lærernes. Dette gør det nemmere, at tilrettelægge mine konkrete tilsyn i de forskellige klasser på en sådan måde, at jeg får mulighed for at drøfte mine observationer med den konkrete lærer i umiddelbar forlængelse af mine tilsyn.

Disse drøftelser vil typisk komme omkring flere af følgende punkte: niveauet af undervisningen, elevernes niveau i dansk, matematik, engelsk og historie, lærerens evaluering af egen undervisning, materialer, punkterne under Frihed og folkestyre m.m. og planer for undervisningen. Disse områder vil i varierende omfang også indgå efter behov: styring af undervisningen, undervisningsformer, graden af aktivitet, trivsel og samarbejde hos eleverne og stemningen i rummet.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Generelt om mine vurderinger af skolens undervisning.

Jeg bygger min vurdering på observationer af undervisningen, samtaler med lærere og skoleledelse, vurdering af undervisningsmateriale og undervisnings- og årsplaner sammenholdt med Fælles Mål og gennemgang af skolens evalueringspolitik. Med hensyn til skolens planer for undervisningen, så følger skolen ikke ministeriets Fælles mål, men laver sine egne undervisningsplaner.

Eksempel på undervisning inden for det humanistiske fagområde.

Engelsk i 2. klasse:

Timen var et godt eksempel på en undervisning der følger skolens undervisningsplan i faget. Sanglege, små dramatiseringer, rim og remser. Sproget skal i de små klasser leges ind. Alt sammen på engelsk. Eleverne er aktive og følger godt med og stemningen er god. På et tidspunkt falder energien og læreren skifter derfor til en anden type aktivitet, billedlotteri, og straks er klassen med igen. Læreren fortæller på engelsk, hvad billedet handler om og eleverne gætter hvilket billede det er. Timen slutter med at læreren stiller sig med korslagte arme, dette gør eleverne så også, ro i klassen og læreren siger tak for denne gang. En undervisning, som står fint mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Se mine indledende generelle bemærkninger under det humanistiske fagområde.

Eksempel på undervisning inden for det naturfaglige fagområde.

Fysik i 8. klasse.

Klassen var i gang med Optik.

Efter en kort træning af brøkkregning gik klassen i gang med at repetere et optikforsøg, den havde udført dagen før. Der var et særligt fokus på den videnskabelige metode: Hvad brugte vi? Hvad gjorde vi? Hvad skete der? Hvad kan vi konkludere? (Disse punkter bliver suppleret længere oppe i skoleforløbet.) Eleverne melder ind til læreren under hvert punkt. Forskellige formuleringer. Læreren skriver på tavlen. Han lægger vægt på, at det så vidt det er muligt er elevens egne formuleringer, som er gældende. Pædagogisk princip. Eleverne skriver i deres fysikhæfte (kladde). God deltagelse fra eleverne og god styring fra læreren. Forsøget handlede om at iagttage makkerens øjne i et mørklagt lokale og efterfølgende, når lyset kommer tilbage. Pupillernes størrelse ændrer sig når lysstyrken ændres. Jo mørkere, jo større pupiller - jo mere lys har øjnene brug for. Når de bliver mørkt, så vil øjnene efter nogen tid vænne sig til mørket og man kan se mere som tiden går. Nattesyn.

Herefter lavede læreren et andet forsøg, hvor han løbende spurgte eleverne hvad de observerede. Kort gik forsøget ud på at bemærke hvordan flammen på et stearinlys, placerer bag et kar med vand, skiftede farve til en mere mørkrød farve jo mere, brun sæbe det kom i vandet. Dette skulle illustrere, hvorfor solen bliver rød, når den står lavt over horisonten. Det skyldes, at den passerer gennem alt det støv og skidt, der er i den del af atmosfæren, der er tættest på jordoverfladen. Dagen efter ville dette forsøg blive gennemgået. Læreren evaluerer sin undervisning ved iagttagelse af elevernes adfærd, når der undervises og via den fysikrapport med tekst og tegninger af alle forsøg hver enkelt elev afleverer ved årets afslutning.

En god undervisning, som følger skolens undervisningsvejledning i faget, og som står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriale faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Se mine indledende generelle bemærkninger under det humanistiske fagområde.

Eksempel på undervisning inden for det praktisk-musiske fagområde.

Kor i 9.-2. HF:

Korundervisningen fremgår af skolens undervisningsvejledning i musik. Her fremgår det at korundervisningen starter allerede i 4. klasse og fortsætter i resten af skoleforløbet. I vejledningen står der at musik og sang indgår

som en naturlig del af hverdagen i hele grundskolen. Som tilsynsførende igennem 5 år kan jeg bekræfte at dette faktisk også sker i praksis. Det er en fornøjelse at overvære både instrumentalundervisning, sang i den enkelte klasse og kor. Skolen befinder sig på et imponerende højt niveau og bredde.

I denne time skulle koret træne en række sange. Eleverne var inddelt i sangstemmer: tenor, sopran, alt og bas. Der var to lærere på. Den ene instruerede/dirigerede og den anden gik til hånde og hjalp til på sangstemmer, som skulle støttes. På trods af lidt snak blandt basserne, så var det en imponerende time. Hovedlæreren var super skarp og passioneret, eleverne opmærksomme og koret sang som en drøm. Især det første nummer "No time to die", fra en James Bond film, fungerede så smukt, at undertegnede fik gåsehud. Super flot undervisning på et niveau, som ligger langt over, hvad der normalt praktiseres på skoler i dette land.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Eksempel på undervisning i dansk i 9. klasse.

Timen starter med praktiske oplysninger og aflevering af hjemmearbejde. Træning i at sætte korrekte kommaer. Derefter deles to opgaver ud til eleverne. De skal løses i grupper, som læreren havde lavet på forhånd. I den første opgave skulle eleverne læse nogle sider af en novelle af Kim Fups Aakeson, "En læreplads", 1999. Her skulle de lave liste over hvilke personer, der indgik i novellen og understrege i teksten, de steder hvor der blev fortalt om personerne. I den anden opgave som var en trivselscase fra Red Barnet, "Populær eller ydmyget?", skulle grupperne efter gennemlæsning besvare de spørgsmål, som stod under teksten. Grupperne fordelte sig og gik i gang, og læreren gik rundt og hjalp. Derefter mødtes man i klassen og drøftede opgave to. Læreren havde valgt teksten, fordi den havde relevans til en problematik, som var i klassen, og som der blev arbejdet med.

En godt struktureret undervisning, som kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

Eksempel på matematik i 7. klasse.

Opstarten gik med "god morgen håndtryk", recitation og nye pladser (ingen protester). Derefter var der 10-15 minutters engelskundervisning. De sang en Beatles-sang og trænede udtale på engelsk-sætninger, som læreren skrev op på tavlen. Det virkede svært for eleverne.

Klassen arbejdede med potenser og gik i gang med at løse opgaver af denne slags. Mange havde svært ved det og læreren gik rundt og hjalp, hvorefter han gennemgik opgaverne. Derefter var der repetition af de opgaver klassen arbejdede med i går, og eleverne gik i gang med at indskrive de opgaver de havde lavet i arbejds hæfterne ind i hovedfagsmappen. Svingende aktivitet.

Læreren introducerer nu et arbejde eleverne skal lave med at sætte firurer sammen til kvadrater. Øvelser, som skal føre frem til en forståelse af Pythagoras lærersætning. Aktivitetsniveauet stiger og eleverne arbejder godt med skabe de kvadrater, som læreren beder dem om.

Afvekslende undervisning med indhold, som modsvarer undervisningsvejledningen i faget.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

Eksempel på undervisning i engelsk i 5. klasse.

Timen starter med at læreren læser op af en historie og eleverne lytter. Derefter læser læreren historien igen og laver bevidste fejl. Tydeligt en øvelse eleverne er bekendt med, og de var generelt rigtig gode til at opdage fejlen og forklare på engelsk, hvori fejlen bestod. Eleverne markerede ved håndsopretning og læreren spurgte eleverne på skift. På et tidspunkt spurgte læreren så også elever der ikke havde markeret. Oftest svage fagligt elever. Læreren fortalte efterfølgende, at hun jævnligt aftalte med elever fra denne gruppe, at de øvede sig på et bestemt stykke i en tekst, som de derefter blev spurgt ind til.

Alle tager nu deres hæfte med trykte tekster frem. På skrift læser de op fra hæftet. Læreren stiller spørgsmål til teksten og eleverne svarer.

Læreren giver nu instruktion til en leg: "I was having tea with the emperor of China, and there I met ?" Den enkelte elev skal sige sætningen og selv tilføje hvem vedkommende mødte. Gruppeopdeling 7 grupper og de gik i gang. Det gav anledning til en del arbejdsstøj i lokalet. Men som læreren efterfølgende sagde: Hvis jeg havde lavet færre grupper, havde der været mindre støj, men også langt færre der havde snakket engelsk. Jeg var enig.

Timen sluttede med recitation på engelsk. Undervisningen fulgte skolens undervisningsvejledning i faget.

Godt styret undervisning med aktive elever.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Nej

10.1 Årsag

Prøvefri skole jf. §8a, stk. 6

10.3 Uddybning

Eksempel på undervisning i historie i 8. kl.

Klassen har om den franske revolution i 1789-1799. Efter recitation "Jeg skuer ud i verden....." tog klassen fat i emnet. Læreren siger sætninger på fransk, med indhold der svarer til situationen dengang, og eleverne gentager i kor, efterfulgt af afsyngelse af den franske nationalsang Marseillaisen fra perioden. Fælles drøftelse af hvad der

kendetegnede perioden. God aktivitet fra eleverne med gode bud omkring hygiejnen, den økonomiske krise, inflation og ulighed, den skæve magtfordeling, naturvidenskabens landvindinger, herunder udfordring af de kristne forklaringer på hvordan verden hænger sammen m.m. Læreren gennemgår grundigt og levende mødet i stænderforsamlingen og stormen på Bastillen. Eleverne følger godt med og tager notater. Læreren giver nu klassen to opgaver de skal løse til dagen efter: Eleverne skal beskrive kort hvordan de havde oplevet stormen på Bastillen - hvis de havde være tilstede som borger, soldat eller andet. Lave en tegning af hændelse. Læreren deler billeder ud som inspiration. Mundtlig fremlæggelse dagen efter.

Resten af timen deler eleverne sig ud i 4 grupper med hver deres instrumenter og øver deres del af en samler fremførelse af Marseillaisen. Læreren går rundt og hjælper. Imponerende hvor gode eleverne var på deres instrument og til at spille efter noder. Klassen kommer senere til at optræde med nummeret. Som samlet forløb er det tydeligt, at der benyttes flere forskellige metoder og aktiviteter i undervisningen med henblik på at fremme indlæringen: Lytte, notattagning, fælles drøftelse / svare på spørgsmål, skuespil, sang, tegning og nedskrivning.

En meget levende, varieret og relevant undervisning med aktive elever og god styring, og som står fint mål med, hvad man almindeligvis kræver i folkeskolen i faget. Undervisningen fulgte skolens undervisningsvejledning i faget.

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

På baggrund af mine observationer, gennemlæsning af skolens undervisningsplaner og drøftelser med lærere og ledelse er det min vurdering, at skolens undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Jeg kan tilføje, at skolen efter henvendelse fra STUK (undervisningsministeriet) har foretaget en gennemgribende revidering af undervisningsplanerne inden for folkeskolens fagkreds. Formålet har været at lave en struktur på planerne, som i højere grad lå op ad ministeriets Fælles mål. Dette har bl.a. betydet, at alle involverede planer starter med et formål og derudover indeholder 2 - 3 delmål. Og selvfølgelig slutmål. Endvidere er alle undervisningsplaner gennemgået for at sikre, at der er overensstemmelse mellem den enkelte plan og den undervisning der foregår i på gældende fag.

Dette arbejde ser jeg som en yderligere styrkelse af det faglige niveau i skolens undervisning.

Skolen har dog en udfordring omkring en tydeliggørelse af evalueringen af undervisningen. I bekendtgørelse står der, at skolen løbende skal foretage evaluering af undervisningen og at denne evaluering danner grundlag for at undervisningen tilrettelægges, så den svarer til den enkelte elevs behov og forudsætninger. Det har ikke været muligt at få et grundigt billede af, hvordan skolen levet op det dette krav.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

Skolen har udarbejdet en skriftlig redegørelse for hvordan den arbejder med "Frihed og folkestyre". Denne redegørelse beskriver også, hvordan skolen arbejder med den "demokratiske dannelse" af eleverne og deres "respekt for de grundlæggende friheds- og menneskerettigheder". Der er tale om en grundig redegørelse, som viser hvordan skolen arbejder med ovennævnte dannelse af eleverne på flere planer:

- i almindelig dagligt liv på skolen, omkring regler, pligter og i almindelig daglig omgangsform i og uden for undervisningen eleverne imellem og i lærer-elev relationen,
- i fagenes indhold, herunder især historie, menneskekundskab, sprogfagene (litteraturen), dansk og samfundsfag,
- i elevrådsarbejdet

Jeg kan som tilsynsførende stå inde for, at der er overensstemmelse mellem beskrivelsen på hjemmesiden og skolens praksis.

Redegørelsen ligger på hjemmesiden under Skolegang/Undervisnings- og læreplaner/Grundskole og 9. klasse.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Se under Frihed og folkestyre.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

Se under Frihed og folkestyre.

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

Skolen benytter ikke kønsopdelte aktiviteter i undervisningen ud over, når de går i bad i forbindelse med idræt. I forhold til skolens elever er kønsroller noget skolen er opmærksom på at italesætte i forbindelse med folkedans, hvor de indtager traditionelle kønsroller. Det er endvidere et tema i undervisning om livscyklusser i

menneskekundskab. Endvidere har 9. klasse et tema om kønsroller.

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Jeg oplever, at omgangsformen på skolen er præget af gensidig respekt og har ikke på noget tidspunkt erfaret udtalelser, handlinger eller noget på skrift, som kunne indikere, at der ikke er ligestilling mellem kønnene. Dette gælder både blandt elever og ansatte.

Skolen har ikke en egentlige ligestillingsprocedure på skolen, men arbejder på at få flere mandlige medarbejdere, og mandlige medlemmer i skolens bestyrelse.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

Skolen har i en årrække haft et elevråd med deltagelse af elever fra 9. og 10. klasse. For et par år siden besluttede man at oprette et elevråd også for mellemtrinnet. Derfor har skolen nu elevråd fra 6. klasse og op.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Ledelsen indskærper hvert år på medarbejder møde i starten af skoleåret i forbindelse med behandling af beredskabsplanen, at den skærpede underretningspligt er personlig. De medarbejdere, der ikke er til stede på mødet bliver orienteret efterfølgende.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

Se forrige svar.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Jeg oplever en velfungerende skole med engagerede lærere og motiverede og aktive elever. Skolen lever fint op til kravene omkring den faglige undervisnings kvalitet og niveau og bestemmelserne omkring frihed og folkestyre, demokratisk dannelse, friheds- og menneskerettigheder og ligestilling mellem kønnene.

Det skal samtidig fremhæves, at mit samarbejde med både lærere og ledelse foregår i en respektfuld atmosfære og lydhørhed fra skolens side over for mine synspunkter omkring undervisningen og planerne for denne.